

Joanna Nawacka

Nazwy nie wprost mężczyzn o odmiennej orientacji seksualnej we współczesnym rosyjskim i polskim żargonie młodzieżowym

Acta Polono-Ruthenica 8, 257-266

2003

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Joanna Nawacka
Instytut Słowiańszczyzny Wschodniej
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski

Nazwy nie wprost mężczyzn o odmiernej orientacji seksualnej we współczesnym rosyjskim i polskim żargonie młodzieżowym

Osoby o orientacji homoseksualnej występują we wszystkich społeczeństwach prawie w jednakowym stopniu – ich odsetek wynosi 2–5% (dotyczy obu płci). Normy społeczne nie mają na to wpływu. Subkultury homoseksualne występują we wszystkich krajach, we wszystkich społeczeństwach istnieje podobne kontinuum kreacji postaw homoseksualnych – od pełnej męskości do pełnej kobiecości. Według najnowszych klasyfikacji zaburzeń i chorób Światowej Organizacji Zdrowia homoseksualizm przestał być oceniany jako zaburzenie, nie jest zatem traktowany jak choroba. Tolerancja wobec homoseksualizmu zwiększyła się znacznie i objęła normy prawne, sprawy zawodowe i organizowanie form życia społecznego¹.

Mimo zwiększonej tolerancji społeczeństwa wobec zjawiska homoseksualizmu, jest ono objęte tabu, czyli swego rodzaju zakazem pewnych zachowań, w tym również zachowań językowych. Motywacja tabu ma charakter psychologiczno-społeczny². Problemy dotyczące erotyki, seksu, nazw części ciała zostały objęte zakazem przyzwoitości (obyczajowości), wynikającym z pewnych umów społecznych. Tabu spowodowane względami przyzwoitości rzadko kiedy jest oceniane bez zastrzeżeń jako pozytywne, często uznaje się to za objaw zakłamania i hipokryzji. To nie rzeczywista potrzeba każe mówić o np. orientacji homoseksualnej nie wprost, lecz zwykła pruderia, obłuda, fałszywa moralność³, wynikająca również z braku bezpośredniej styczności z osobami o orientacji homoseksualnej, czyli z nieznaności zjawiska.

¹ L. Starowicz, *Słownik encyklopedyczny Miłość i seks*, Wrocław 1999, s. 121-122.

² A. Dąbrowska, *Eufemizmy współczesnego języka polskiego*, Wrocław 1994, s. 14-32.

³ Ibidem, s. 26-27.

Miłość homoseksualna mężczyzn, jako zjawisko inne i niezrozumiałe dla większości ludzi, budzi ogromne zainteresowanie. Język oficjalny odnotowuje głównie nazwy medyczne. Znacznie bogatszą leksyką dysponuje współczesny żargon młodzieżowy. Materiał badawczy do niniejszego artykułu został wybrany na podstawie następujących publikacji leksykograficznych: S. Kania, *Słownik argotyzmów* (Warszawa 1995); В.С. Елистратов, *Словарь московского арга* (Москва 1994); Т.Г. Никитина; *Так говорит молодёжь. Словарь молодёжного сленга* (Санкт-Петербург 1998); В.М. Мокиенко, Т.Г. Никитина, *Большой словарь русского жаргона* (Санкт-Петербург 2000); И. Юганов, Ф. Юганова, *Словарь русского сленга (сленговые слова и выражения 60-90-х годов)* (Москва 1997).

Porównanie zasobów leksykalnych żargonów młodzieżowych rosyjskiego i polskiego, mimo pozornej homogeniczności środowisk tworzących te socjolekty, daje podstawy do wnioskowania o odmiennościach kulturowych tych grup, uwidacznia różnice w podejściu do osób o orientacji homoseksualnej. Mimo szczególnego poddania młodzieży oddziaływaniom kulturowym o zasięgu globalnym, a także względnej łatwości recepcji obcych wzorców kulturowych, stwierdzenie różnic w socjolektach o charakterze zarówno ilościowym, jak i jakościowym, pozwala uchwycić mechanizmy tworzenia, kształtowania żargonu młodzieżowego, charakterystyczne bądź typowe dla danego języka. Wybrany zestaw słownictwa, wobec narzucanego poprawnościowego, ograniczonego nazewnictwa mężczyzn homoseksualistów przez media, jest tabuistyczny, tym samym oddaje procesy tworzenia socjolektu w mniejszym stopniu poddane wpływom zewnętrznym.

Samo zestawienie zasobów leksykalnych umożliwia jedynie postawienie ogólnych tez w zakresie sygnalizowanej wyżej problematyki, może stanowić przyczynek do dalszych pogłębionych analiz, uszczegółowionych inferencji.

Współczesny rosyjski żargon młodzieżowy odnotowuje 105 haseł na podstawowe określenie homoseksualisty: *‘гомосексуалист’* – *адмиральша, адонис, акробат, актив, активный, галя, гамадрил, гамаз, гамазей, гамак, гей, глиномес, гном, гобсек, говномес, голубарь, голубенький, голубец, голубой, голубь, гом, гома, гомик, гомосек, гомусик, гребешок, двустволка, додик, Дон Педро, ермак, есик, кодеш, кют, лепорк, мадам, манька, мастевый, мастяшки, меньшевик, меньшевики, моргалик, мужиковед, неразумный, пазель, папа, парафин, пед, педагог, педарь, педе, педер, педерага, педераго,*

педеряга, педигрипал, педик, педр, педрик, педрила, педрило, педритто, педруччо, педея, пеструшка, пеструшка голубая, петух, петушок, петюнчик, петя, пивень, пидарюга, пидарюжник, пидарюк, пидер, пидлон, пидор, пидорас, пидорасина, пидораскин, пидорка, пидра, пинчер, половой демократ, профсоюз – мн.ч., пэдэ, пятёра, рудокон, Руслан, свет – мн.ч., секс-меньшевик, супник, супчик, тёпленький, тёплый, трубочист, уважаемый, фируга, форум – мн.ч., хали-гали, чичеряка, чичиряка, шахтёр, швестер.

85 hasel na określenie homoseksualisty pasywnego: **‘пассивный гомосексуалист’** – *ананаска, баобаб, батон, босой, балет, вафёл, водоросль, вьюга, гребень, дама, двуснастный, девуля, девушка, душка, дырявый, дятел, ёрш, женива, женицина, защёканец, зойка, катя, кобыла, козочка, копчик, королева, красная косынка/ красная косыночка, кречет, курочка, лошадь, мальчик, мальчишка, манька, маня, маргаритка, Мария Ивановна, Маруся, Маша, милка, милочка, мурка, Настя, Наташка, невозможница, незабудка, округлённый, пассив, пассивный, пастух с дудкой, патикус, педе, педер, педр, педрик, педрила, педрило, педритто, педея, пестрик, пеструшка, петух, петька, петюнчик, пивень, пидовка, пидра, пинч, подруга, пробитый, пульвер с дыркой, пэссив, пярну, пятёрка, сестра, Танька, харёк, чебурашка, шапочка, шкет, шоколадная дырка, шпидагуз, шурик, Эмма.*

26 hasel nazywających aktywnego homoseksualistę: **‘активный гомосексуалист’** – *активист, ассенизатор, барсик, георгин, джигит, дятел, железный барс, жокей, кобель, котик, кочегар, кочет, марксист, мужик, мур-мур, неандерталец, педикатор, печатник, печкин, печник, почтальон Печкин, Ромео, Солидол Иванович, топтун, шлюпарь, эктив.*

9 hasel określających jednocześnie i aktywnego i pasywnego homoseksualistę: **‘активный и пассивный гомосексуалист’** – *двуснастный, кентавр, комбайн, комбайнёр, кочет, кругляк, синтетика, универсалка, унисекс.*

Następne nominacje także należą do grupy leksykalno-semantycznej skupiającej określenia homoseksualistów. Są to hasła dopełniające informację o nazwanym obiekcie. Zwracają uwagę odbiorcy nie tylko na jego orientację seksualną, także na wiek: niepełnoletni homoseksualista **‘несовершеннолетний гомосексуалист’** (4 hasła) – *дочка, козлёнок, плашкет, чебурашка*; niepełnoletni pasywny homoseksualista **‘несовершеннолетний пассивный гомосексуалист’** (2 hasła) – *козлёнок,*

плашкетня – *мн.ч.*; młody homoseksualista ‘**молодой гомосексуалист**’ (6 hasła) – *барсик, белка, девка, железный барс, жуужа, персик*; młody pasywny homoseksualista ‘**молодой пассивный гомосексуалист**’ (1 hasło) – *бархотка*; pasywny homoseksualista dużo młodszy od partnera ‘**пассивный гомосексуалист намного моложе своего партнера**’ (2 hasła) – *доченька, дочечка*; młody homoseksualista zajmujący się dewizową prostytutką ‘**молодой гомосексуалист, занимающийся валютной проституцией**’ (1 hasło) – *интермальчик*; młody atrakcyjny homoseksualista ‘**молодой привлекательный гомосексуалист**’ (2 hasła) – *колокольчик, мальчик-колокольчик*; młody człowiek, potencjalny partner homoseksualisty ‘**молодой человек, потенциальный партнер гомосексуалиста**’ (2 hasła) – *пряник, романтик*; znacznie starszy od partnera ‘**гомосексуалист, который значительно старше своего партнера**’ (1 hasło) – *мамочка*, lub po prostu starszy ‘**старый, пожилой гомосексуалист**’ (3 hasła) – *мать, старуха, тётка*, starszy doświadczony ‘**пожилой, опытный гомосексуалист**’ (1 hasło) – *бабушка*, czy w średnim wieku ‘**средних лет**’ (1 hasło) – *тётка*; na narodowość: homoseksualista cudzoziemiec ‘**гомосексуалист иностранец**’ (3 hasła) – *жидовка, чонгури, шляхтич*; na pochodzenie: homoseksualista z wiejskiej miejscowości ‘**гомосексуалист из сельской местности**’ (1 hasło) – *марютка*; homoseksualista – prosty człowiek ‘**пассивный гомосексуалист из простых**’ (1 hasło) – *крестьянка*; na zawód: młody tancerz homoseksualista ‘**молодой танцовщик – гомосексуалист**’ (1 hasło) – *щелкунчик*.

Są to także nominacje z różnorodnymi dodatkowymi informacjami: wprawny, doświadczony, profesjonalny homoseksualista ‘**искусный, профессиональный гомосексуалист**’ (2 hasła) – *вошебница, матрона*; homoseksualista znany w swoim środowisku ‘**авторитетный, известный в своей среде гомосексуалист**’ (2 hasła) – *дирижёр, червонный туз*; aktywno-pasywny homoseksualista dobrze znany w swoim środowisku ‘**активно-пассивный, известный в своей среде гомосексуалист**’ (1 hasło) – *король*; pasywny homoseksualista, często bywający w miejscach spotkań i spacerów homoseksualistów ‘**пассивный гомосексуалист, часто бывающий в местах встреч, прогулок гомосексуалистов**’ (1 hasło) – *светская женщина*; stały pasywny partner homoseksualisty ‘**постоянный пассивный партнер гомосексуалиста**’ (1 hasło) – *жена*; homoseksualista ukrywająca swoją orientację ‘**гомосексуалист, скрывающий свою сексуальную**

ориентацию' (2 hasła) – *подпольный, подпольщик*; homoseksualista zajmujący się oralnym seksem 'гомосексуалист, занимающийся оральным сексом' (4 hasła) – *маруха, сосушка, суфлёр, трубадуриша*; pasywny homoseksualista zajmujący się oralnym seksem 'пассивный гомосексуалист, занимающийся оральным сексом' (1 hasło) – *вафлист, универсал*; homoseksualista ze zdeformowanym odbytem z powodu licznych stosunków analnych 'гомосексуалист с сильно расширенным задним проходом из-за многочисленных анальных сношений' (1 hasło) – *мать-героиня*; pasywny homoseksualista odbywający tylko stosunki analne 'пассивный гомосексуалист, занимающийся только анальным сексом' (1 hasło) – *горизонталка*; pasywny homoseksualista łatwo godzący się na stosunki analne 'пассивный гомосексуалист, легко соглашающийся на анальное сношение' (1 hasło) – *давалка*; homoseksualista wykorzystujący podczas stosunku miód lub konfitury 'гомосексуалист, использующий при половом сношении мед или варенье' (1 hasło) – *пчеловод*; często zmieniający partnerów 'гомосексуалист часто меняющий партнеров' (1 hasło) – *шалава*; pasywny homoseksualista cieszący się dużą popularnością (popytem) w swoim środowisku 'пассивный гомосексуалист, пользующийся большим спросом' (2 hasła) – *голубок, звезда*; pasywny homoseksualista zajmujący się prostytutką 'пассивный гомосексуалист, занимающийся проституцией' (1 hasło) – *прошмандовка*; przyjmujący partnerów w domu 'гомосексуалист принимающий партнеров у себя на дому' (2 hasła) – *домушница, надомница*; homoseksualista, wyjeżdżający do innego miasta na spotkanie z partnerem: 'гомосексуалист, выехавший в другой город на встречу с партнерами' (1 hasło) – *гастролёрша*; homoseksualista odczuwający słabość do żołnierzy 'гомосексуалист, испытывающий слабость к солдатам' (1 hasło) – *солдатка*; homoseksualista czekający w publicznej toalecie na partnera 'гомосексуалист, дежурящий в общественном туалете в ожидании партнёра' (2 hasła) – *комендантша, кукушка*; pasywny homoseksualista szukający partnera na dworcu kolejowym 'гомосексуалист, ищущий партнера на железнодорожных вокзалах' (1 hasło) – *вокзальная девка*; homoseksualista okradający partnerów 'гомосексуалист, совершающий кражи у партнеров' (1 hasło) – *вошебница*; pasywny homoseksualista, zachowujący się niewytwornie, po grubiańsku 'пассивный гомосексуалист, ведущий себя грубо, неизящно'

(2 hasła) – *грубая славянка, славянка*; pasywny zgwałcony homoseksualista **‘пассивный, подвергшийся изнасилованию гомосексуалист’** (3 hasła) – *опущенец, опущенный, пассив*; pasywny homoseksualista pogardzany i poniżany **‘пассивный гомосексуалист, всеми унижаемый и презираемый’** (6 hasła) – *обиженный, обиженный, петушара, петушатина, петушка, петушок*; pasywny kobiecy, zniewieściaty homoseksualista **‘пассивный женственный гомосексуалист’** (3 hasła) – *девка, недерастита, типичная*; przystojny homoseksualista **‘красивый гомосексуалист’** (1 hasło) – *фламинго*; pasywny homoseksualista o pięknej twarzy **‘пассивный гомосексуалист с красивым лицом’** (1 hasło) – *дагмара*; skandalizujący homoseksualista, kompromitujący swych pasywnych partnerów poprzez afiszowanie ich homoseksualności **‘крикливый, скандальный гомосексуалист, компрометирующий своих пассивных партнеров, афишируя их гомосексуальность при посторонних’** (1 hasło) – *шалалобка*; bogaty aktywny homoseksualista **‘богатый активный гомосексуалист’** (1 hasło) – *банкир*; żonaty i posiadający dzieci aktywny homoseksualista **‘женатый и имеющий детей активный гомосексуалист’** (1 hasło) – *комбайн*.

Przedstawione hasła nie są tylko jednoznaczne, mogą należeć do dwóch lub więcej grup znaczeniowych. Hasła *недрила, недрило, немых* nazywają jednocześnie homoseksualistę ogólnie i konkretnie homoseksualistę biernego.

Słownik argotyzmów S. Kani prezentuje uboższy zakres słownictwa, odnotowuje tylko 26 hasła należących do grupy leksykalno-semantycznej nazywającej homoseksualistów, w tym 21 hasła na podstawowe określenie „homoseksualista”: *ciepły, ciota, francuz, gay, hydraulik, kopacz, kopol, lelak, lewus, luj, mineciarz, pedzio, pedryl, rak, rener, szwul, tyłowiec, wazeliniarz, zboczonek seksualny, żużel*; 5 hasła z określeniem homoseksualisty biernego: *cwel, księżniczka, padalec, parówa, trębacz*; 1 hasło nazywające homoseksualistę czynnego: *pedał*.

Tabu językowe jest bezpośrednią przyczyną występowania eufemizmów w języku. Istnieje wiele definicji tego pojęcia. Według A. Dąbrowskiej eufemizm jest to „taki sposób wyrażania: którego przyczyny występowania są pozajęzykowe (zakazy psychologiczne, społeczne, ideologiczne, polityczne), a więc ogólnie mówiąc, tabu; które jest ominięciem, zasłonięciem (zawołowaniem) lub złagodzeniem nazwy wprost jakiegoś zjawiska, nazwa wprost nie może być zastosowana, ponieważ wzbudza negatywne konotacje; wyraz, wyrażenie lub zwrot uznane za

eufemizm wzbudzają pozytywne lub neutralne konotacje. Kierunek wartościowania przebiega od negatywnego (*verbum proprium*) przez neutralny do pozytywnego lub od neutralnego do pozytywnego. W rezultacie wyraz (wyrażenie) będący eufemizmem jest albo neutralny, albo nacechowany pozytywnie⁴.

Z jednej strony normy przyzwoitości, przekonania etyczno-moralne nie pozwalają nazywać po imieniu zjawisk dotyczących sfery erotyki i życia seksualnego, w tym także zjawiska homoseksualizmu; z drugiej – chęć przypodobania się otoczeniu, określonej grupie społecznej wiąże się z koniecznością dostosowania się do zwyczajów w niej panujących, także językowych. Młodzież jest grupą społeczną, dla której charakterystyczne jest przełamywanie wszelkich norm i zakazów, także tabu językowego. Żargon młodzieżowy jest odzwierciedleniem postaw społecznych jego twórców i użytkowników, tj. młodych ludzi. Młodzież odrzuca istniejące normy obyczajowości w odniesieniu do wielu sfer życia, m.in. i w odniesieniu do sfery erotycznej. Tworzy nowy język na swoje własne potrzeby, język zawołowany, aluzyjny, w którym eufemizmy występują dość licznie. Żargon młodzieżowy jest sposobem wyrażania, który powstał z przyczyn pozajęzykowych, a nowo powstałe słownictwo wzbudza neutralne lub pozytywne konotacje⁵.

Ł.P. Krysin zwraca jeszcze uwagę na socjalne uwarunkowanie – to, co przez jedną społeczność będzie uważane za eufemizm, w drugiej może być oceniane całkiem inaczej. Istotne są także cele eufemizacji. Według rosyjskiego językoznawcy eufemizmy powstają przede wszystkim w celu uniknięcia dyskomfortu podczas komunikacji językowej, który może zaistnieć z powodu mówienia zbyt dosadnego, wprost. Drugim celem jest zawołowanie, maskowanie wypowiedzi, ukrywanie prawdziwego sensu. Trzeci cel to dążenie do przekazania treści odbiorcy w taki sposób, by była ona zrozumiała tylko dla niego⁶. Żargon młodzieżowy spełnia wszystkie wymienione cele, a eufemizмами są liczne słowa współczesnego żargonu młodzieżowego⁷.

⁴ Ibidem, s. 51.

⁵ Przeciwnością eufemizmu jest kakofemizm, inaczej zwany dysfemizmem, który także nie nazywa jakiegoś zjawiska wprost, ale wzbudza nie pozytywne, lecz negatywne konotacje. Ibidem, s. 60-62.

⁶ Patrz: Л.П. Крысин, *Эвфемизмы в современной русской речи*, [в:] *Русский язык конца XX столетия 1985-1995*, под ред. Е.А. Земская, Москва 1996, с. 389-400.

⁷ „Эвфемистичны многие слова современного молодёжного жаргона [...]”, ibidem, с. 405.

Eufemizmami wśród nominacji homoseksualistów będą wszystkie hasła opatrzone w wymienionych słownikach żargonowych kwalifikatorem pozytywnym lub nieoznaczone, czyli neutralne. Nominacje nacechowane neutralnie to: *адонис, актив, активный, банкир, вафлист, вокзальная девка, вьюга, гамадрил, гамаз, гамазей, гамак, гастролёрша, гей, георгин, глиномес, говномес, голубарь, голубенький, голубой, голубь, гом, гома, гомик, гомусик, горизонталка, дама, двустволка, девка, девуля, девушка, джигит, дирижёр, додик, дочка, дырявый, дятел, железный барс, жена, женива, женищина, жокей, жужа, звезда, зойка, интермальчик, катя, кентавр, кобель, кобыла, кодеи, козлёнок, колокольчик, комбайн, комбайнёр, копчик, королева, король, красная косынка, котик, красная косыночка, кочегар, кочет, кречет, кругляк, кукушка, кют, лошадь, мадам, мальчик, мальчик-колокольчик, мальчишка, мамочка, манька, маргаритка, Мария Ивановна, Маруся, маруха, мастевый, мастяшки, матрона, мать, милка, милочка, моргалик, мужик, мур-мур, надомница, Настя, Наташка, округлённый, пазель, папа, парафин, пассив, пассивный, патикус, пед, педагог, педарь, педе, педер, педерага, педераго, педерастита, педик, педикатор, педр, педрик, педрила, педрило, педритто, педруччо, персик, петух, петушок, петюнчик, петька, петюнчик, петя, печатник, печкин, печник, пидарюга, пидарюжник, пидарюк, пидер, пидор, пидорас, пидорасина, пидораскин, пидорка, плашкет, подруга, Почтальон Печкин, пробитый, профсоюз – мн.ч., проишмандовка, пряник, пульвер с дыркой, пчеловод, пэдэ, пэссив, пярну, пятёра, романтик, Ромео, рудокон, Руслан, свет – мн.ч., светская женищина, сестра, синтетика, Солидол Иванович, сосушка, супник, супчик, Танька, тёпленый, тёплый, топтун, трубочист, суфлёр, тётка, типичная, трубадуриша, уважаемый, универсал, универсалка, унисекс, фируга, форум – мн.ч., хали-гали, чебурашка, червонный туз, чичеряка, чичиряка, чонгури, шахтёр, шкет, шлюпарь, шляхтич, шоколадная дырка, шурик, эктив, Эмма.*

Hasła nacechowane dodatnio opatrzone są następującymi kwalifikatorami:

- *pieszczotliwe: барсик, водоросль, голубок, гребешок, доченька, дочечка, душка, козочка, курочка, мурка;*
- *pozytywne: волишебница, дагмара, невозможница, фламинго;*
- *zartobliwe: адмиральша, акробат, ананаска, бархотка, белка, гамадрил, гамак, гобсек, домушница, комендантша, манька, марксист, Ма-ша, неандерталец, незабудка, неразумный, педагог, педя, пестрик,*

пеня, пинчер, подпольный, подпольщик, профсоюз – мн.ч., солдатка, харѣк, чебурашка, шапочка, шахтѣр, швестер;

• żartobliwo-ironiczne: *ассенизатор, бабушка, батон, галья, глиномес, гном, голубец, двустволка, Дон Педро, ермак, есик, жидовка, марютка, мать-героиня, меньшевик, меньшевики, мужиковед, парафин, педи-грпал, пеструшка, пеструшка голубая, половой демократ, Руслан, секс-меньшевик, трубочист, уважаемый, хали-гали, чебурашка, шкет, щелкунчик.*

Nominacje opatrzone kwalifikatorem żartobliwo-ironicznym, odróżnialnym od kwalifikatora żartobliwego, można uznawać za neutralne. Eufemiczność nie jest stałą cechą wyrazu. Słowa żartobliwe, które obecnie jeszcze kwalifikowane są jako neutralne, ale już niepozytywne, w przyszłości mogą oddawać drwinę, szyderstwo w stosunku do tak nazwanego homoseksualisty. Tworzenie eufemizmu skutkuje wzrostem polisemiczności wyrazów. Odbiór jednostki leksykalnej jako nacechowanej dodatnio zależy w tej sytuacji od posiadania przez receptora komunikatu językowego ogólnej kompetencji socjolingwistycznej⁸.

W języku polskim wszystkie przedstawione hasła nie posiadają ani pozytywnych, ani negatywnych kwalifikatorów; są zatem neutralne.

Charakterystyczne dla obu socjolektów jest występowanie nominacji mających formę żeńską. W polskich nominacjach są to: *ciota* oraz hasła określające homoseksualistę biernego: *parówa, księżniczka*. Nominacje o formie żeńskiej w rosyjskim żargonie młodzieżowym są reprezentowane wyjątkowo licznie i są to głównie hasła określające homoseksualistę pasywnego, biernego. Narzucający się podział na nazwy określające homoseksualistów biernych i czynnych, podział tym bardziej wyraźny, iż w stosunku do homoseksualistów biernych znaczną grupę stanowią wzmiankowane nominacje o formie żeńskiej, umożliwia postawienie tezy, iż w obu środowiskach młodzieżowych występuje współdzielony kulturowy mit o faktycznie występującym podziale mężczyzn homoseksualistów na przyjmujących wyłącznie aktywne bądź bierne role seksualne. W mowie tym żeńskość utożsamiana jest z biernością, a ściślej z przyjmowaniem biernej roli seksualnej.

Eufemizmy są zmienne, płynne, pojawiają się i znikają. Powstający w danej sytuacji eufemizm zużywa się, przestaje być nazwą zasłaniającą;

⁸ J. Pieńkos, *Podstawy juryslingwistyki. Język w prawie – prawo w języku*, Warszawa 1999, s. 83–84.

jego znaczenie wtórne, maskujące, staje się treścią podstawową, zrozumiałą nie tylko dla wybranego, konkretnego odbiorcy. Rozwój słownictwa polega nie tylko na przesunięciach znaczeniowych. Eufemizmy są też stałym źródłem wzbogacania zasobu leksykalnego poprzez tworzenie nowych formacji słowotwórczych, poprzez deformacje fonetyczne, powstawanie różnych związków frazeologicznych, metafor oraz zapożyczeń z języków obcych.

Резюме

Номинации не называющие прямо мужчин другой ориентации сексуальной в современном русском и польском молодёжном жаргоне

Статья представляет названия гомосексуальных мужчин, существующие в современном русском и польском молодёжном жаргоне. Исследовательский материал был избран из следующих лексикографических публикаций: St. Kania *Słownik argotyzmów* (Warszawa 1995), В.С. Елистратов *Словарь московского арга* (Москва 1994), Т.Г. Никитина *Так говорит молодёжь. Словарь молодёжного сленга* (Санкт-Петербург 1998), В.М. Мокиенко, Т.Г. Никитина *Большой словарь русского жаргона* (Санкт-Петербург 2000), И. Юганов, Ф. Юганова, *Словарь русского сленга (сленговые слова и выражения 60-90-х годов)* (Москва 1997). Молодёжь это такая группа общества, для которой характерично преодолевать всякие нормы и запреты, также языковое табу. Её язык, молодёжный жаргон, указывает на общественное отношение молодых людей ко всем явлениям мира. Непосредственно с языковым табу связаны эвфемизмы, то есть табу является причиной возникновения эвфемизмов. Настоящая статья представляет эвфемизмы называющие мужчин – гомосексуалистов.